

rømme mig, at det er en overordentlig negativ Afgang til fast Ansættelse, som Forordningen af 1844 giver, idet den bestemmer, at Lærerne i Almindelighed skulle ansættes paa een Maanedes Opfyldelse. Her er ikke givet nogen synderlig stærk Opfordring til at ansætte nogen Lærer fast. Ligesaa ufyldsiggende turde samme Anordnings Bestemmelser som Pensionsretten være, idet det siges, at naar de have tjent en passende Tid, skulle de kunne faae Pension; men hvilken Tid der er passende, det veed man ikke; det beroer i ethvert enkelt Tilfælde paa Communalbestyrelsens Beslutning. Men det er dog en billig Fordring fra Lærernes Side, at der gives en fast Bestemmelse for, hvad der kan være passende. Den ærede Rigsdagsmand, — og det samme kan jeg sige om den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) — rettede sin Opposition mod denne Paragraph, navnlig støttende sig paa den Paastand, at der skeer et Indgreb i Communens frie Raadighed, ved at bestemme, at endeel af Lærerne skulle kunne fast ansættes og erholde Pensionsret, men dette beuægtter jeg aldeles. Den Lov, som nu er Grundlag for Kjøbenhavns Communalforfatning, nemlig Loven af 4de Marts d. A., taler ikke et Ord om Kjøbenhavns Skolevæsen; den opregner i § 1 alle de Anliggender, som deels strax, deels med Tiden skulle henlægges under Communalbestyrelsen; den omtaler Vandvæsen, Fattigvæsen, Brandvæsen, Havnevæsen o. s. v., men Skolevæsenet er ikke taget med, det er ikke nævnt med et eneste Ord; Alt, hvad der findes om Skolevæsenet i denne Lov, det er, at Skoledirecteuren gaaer over fra at være en kongelig ansat Embedsmand til at være en communal; men forøvrigt skal det have sit Forblivende med Skolevæsenet som hidtil, at det deels er en Communal-sag og deels en Stats-sag. Derved, at den lovgivende Magt ved Lov træffer en Foranstaltning, som maa erkendes af alle — og det har heller Ingen af de Herrer nægtet — at være saavel i Communens som Skolevæsenets Interesse, nemlig den, at der gives en Deel af Lærerne Udset til fast Ansættelse med Pensionsberettigelse, jeg siger, derved at den lovgivende Magt tager en saadan Bestemmelse, kan der umuligt

gøres noget Indgreb i den Ret, som er tilstaaet Kjøbenhavns Commune ved Loven af 4de Marts d. A. (L. C. Larsen: Men i den Ret, som er tilstaaet Communen ved Frdn. af 1ste Januar 1840!). Det er et ganske andet Spørgsmaal, hvorvidt man anseer Sagen bedst tjent med, at vedtage denne Paragraph eller ikke; det skal jeg ganske lade staae hen. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (L. C. Larsen) kjenner jo de communale Forhold og navnlig Communalbestyrelsens Stemning og Mening langt bedre end jeg; men det forekommer mig unegtelig, at dersom Kjøbenhavns Communalbestyrelse ikke skulde ville erkende, at Rigsdagen ved den Behandling, som nærværende Lovudkast har faaet, har vist den størst mulige Respect for Communens Ret og den størst mulige Lyst til, at overdrage de communale Autoriteter Alt, hvad der med Rette tilkommer dem, saa gjør den os høiligen Uret, og saa viser den en Pirrelighed og Smaalighed, som sandelig ikke er ærefuld for Kjøbenhavns Communalbestyrelse. Jeg skal slutte med at sige, at, skjøndt jeg ikke har noget særligt Mandat til at tale de kjøbenhavnske Læreres Sag, saa har jeg dog ifølge min borgerlige Stilling havt megen Leilighed til, at blive bekendt med deres Trang og til at høre deres Klager, som de oftere giennem mig have fremsført for Offentligheden. Jeg skal derfor meget takke de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen), og for Kjøbenhavns 8de Valgkreds (Rimestad) for de Oplysninger, som de have meddeelt om Lærernes Stilling, og skal fuldkommen slutte mig til de af dem udtalte Ønsker om, at deres Udtalelser maatte finde Gjenklang paa vedkommende Steder. Naar der af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (L. C. Larsen) med Hensyn til Lønningsforholdene blev yttret, at andre Kjøbstads-lærere kun lønnes høist med 800 Rd., saa troer jeg; at der her maa tages en Omstændighed med i Betragtning, som ikke har Noget at sige for Kjøbenhavns Vedkommende, nemlig den, at Kjøbstæderne kunne ved de kirkelige Bestillinger, som her ere aldeles adskilte fra Skolevæsenet, give deres ældre og veltjente Lærere en betydelig forøget Løn. Med disse Bemærkninger skal jeg slutte.